

Національна академія наук України
ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Серія «Транскордонне співробітництво»

УДК 339.94: 332.135

**РОЗВИТОК НОВИХ ФОРМ
ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

Матеріали круглого столу
28 квітня 2009 року

Львів – 2009

УДК 339.94:332.135

Розвиток нових форм транскордонного співробітництва : матеріали круглого столу 28 квітня 2009 р. / відп. ред. Н. А. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2009. – 109 с.

28 квітня 2009 р. в Інституті регіональних досліджень НАН України відбувся круглий стіл «Розвиток нових форм транскордонного співробітництва», у якому взяли участь науковці відділу проблем ринкової інфраструктури та транскордонного співробітництва ІРД НАН України, кафедри міжнародних економічних відносин Волинського національного університету ім. Лесі Українки, а також кафедри міжнародної економіки та маркетингу Тернопільського Інституту соціальних та інформаційних технологій. Під час дискусії обговорювалися сучасні проблеми виникнення та розвитку нових форм транскордонного співробітництва у Європейському Союзі, висловлювалися рекомендації щодо перспектив в Україні.

Матеріали круглого столу можуть бути корисними для науковців та аналітиків, представників органів державної влади, керівників підприємств, громадських організацій, викладачів та студентів економічних спеціальностей.

Відповідальний редактор: д.е.н., професор Мікула Надія Анатоліївна

Рецензенти:

д.е.н. Козоріз М.А.
к.е.н. Максимчук М.В.

ISBN 978-966-02-4252-4 (серія)

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (Протокол № 7 від 2.07.09).

© Інститут регіональних досліджень НАН України, 2009.

У засіданні круглого столу взяли участь:

Мікула Н.А.	д.е.н., професор ІРД НАНУ
Жук О.П.	інженер ІРД НАНУ
Другов О.О.	к.е.н., доцент Інституту банківської справи, докторант ІРД НАНУ
Черторижський В.М.	м.н.с. ІРД НАНУ
Гомольська Н.І.	к.е.н., с.н.с. ІРД НАНУ
Пастернак О.І.	к.е.н., н.с. ІРД НАНУ
Шилепницький П.І.	к.е.н., докторант ІРД НАНУ, м.Чернівці
Тимечко І. Р.	здобувач ІРД НАНУ
Вербовська Л.С.	здобувач ІРД НАНУ. м.Івано-Франківськ
Кицюк І.В.	аспірант Волинського національного університету ім. Лесі Українки
Мартиняк І.О.	аспірант Інституту соціальних та інформаційних технологій, м.Тернопіль
Дацко О.І.	здобувач ІРД НАНУ
Пелешак І.О.	здобувач ІРД НАНУ, м.Рівне
Горблюк Р.В.	здобувач ІРД НАНУ
Ткач О. В.	к.е.н., доц., докторант ІРД НАНУ, м.Івано- Франківськ
Соболь О. А.	к.е.н., н.с. ІРД НАНУ
Матвеев Є.Е.	к.е.н., н.с. ІРД НАНУ
Бакушевич І.В.	к.е.н., доц., докторант ІРД НАНУ, м.Тернопіль
Дейнеко В.В.	інженер ІРД НАНУ
Гоцинський А.В.	здобувач ІРД НАНУ, м.Тернопіль
Лугова О.А.	асистент Волинського національного університету ім. Лесі Українки, м.Луцьк

Мікула Н.А.

Сучасна регіональна політика багатьох країн світу спрямована на пошук нових форм та механізмів створення умов для мобілізації зусиль самими регіонами для ефективного використання власного ресурсного потенціалу, підвищення конкурентоспроможності та життєвого рівня мешканців. Транскордонне співробітництво суміжних прикордонних територій сусідніх країн створює додаткові можливості отримання синергетичних ефектів від об'єднання зусиль при вирішенні спільних та ідентичних проблем і активно розвивається у напрямі інституціонального забезпечення співпраці на нових засадах і у нових формах. Від прямих контактів та транскордонних угод співпраця почала розвиватися у формі євро регіонів (ця форма була найбільш розповсюджена наприкінці 90-х років минулого та на початку цього століття), а нині – це транскордонні промислові зони, транскордонні кластери, «трикутники» росту, транскордонні полюси зростання, «транскордонні інноваційні проекти» тощо.

Тобто, нині у сучасному глобалізованому світі існує безліч інших нових форм транскордонного співробітництва, про що йшла мова на засіданні круглого столу, участь у якому брали, переважно, молоді вчені, здобувачі ступенів кандидатів та докторів наук в Інституті регіональних досліджень та двох спільних кафедр відділу проблем ринкової інфраструктури та транскордонного співробітництва ІРД НАН України: міжнародних економічних відносин Волинського національного університету ім. Л. Українки (м. Луцьк) і міжнародної економіки та маркетингу Інституту соціальних та інформаційних технологій (м. Тернопіль). Водночас, здобувачі представляли різні прикордонні регіони Західної України: окрім вище названих, були науковці з Івано-Франківська, Чернівців, Рівного.

Круглий стіл був організований в рамках виконання першого етапу бюджетної теми «Розвиток нових форм транскордонного співробітництва» (номер держреєстрації 0108U010369). Основним завданням засідання було обговорення існуючих у світі форм транскордонного співробітництва, з тим щоб у подальшому класифікувати їх та вийти на узагальнені моделі, які можна було б імплементувати в прикордонних областях України.

У матеріалах круглого столу представлені виступи науковців за результатами їх досліджень. Відкриває збірник матеріал щодо

європейських угруповань територіального співробітництва – запропонованої ЄС для своїх членів форми транскордонного співробітництва зі статусом юридичної особи.

Наприкінці осені 2009 року Рада Європи має прийняти III-й додатковий протокол до Мадридської конвенції «Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями» (Мадрид, 21 травня 1980 року), у якому будуть запропоновані аналогічні організаційні структури транскордонного співробітництва для членів Ради Європи. Після ратифікації Україною III-го протоколу будуть всі підстави використовувати нові, сподіваємось, більш ефективні, зокрема, у економічній сфері, моделі транскордонного співробітництва і забезпечити привабливіше інституційне середовище для вирішення спільних проблем та реалізації транскордонних проєктів.

Жук О.П.

Європейські угруповання територіального співробітництва (ЄУТС)

Європейські угруповання територіального співробітництва (ЄУТС) - це нові форми транскордонного співробітництва в рамках Європейського союзу, які виникли з прийняттям 5 липня 2006 р. Європарламентом та Радою Європи Регламенту №1082/2006 щодо Європейських угруповань територіального співробітництва. Відповідно до даного Регламенту, Європейські угруповання територіального співробітництва - це угруповання, створені з метою полегшення та сприяння транскордонному, транснаціональному та/чи міжрегіональному співробітництву між членами ЄС в цілях зміцнення економічного та соціального єднання [1].

Членами такого угруповання можуть бути держави-члени Європейського союзу, органи регіональної влади, органи місцевої влади, громадські установи та організації, інші юридичні особи, а також об'єднання, які складаються з перерахованих вище членів.

Діяльність Європейського угруповання територіального співробітництва регулюється Регламентом ЄС №1082/2006, угодою та статутом, на основі якого діє таке угруповання, а у випадках, коли певні положення не знайшли свого відображення у Регламенті чи угоді

поселення займає в ієрархії адміністративно-територіального устрою, тим більшими повноваженнями воно наділене для здійснення зовнішньоекономічної діяльності, а отже і для розвитку транскордонного співробітництва. В цьому контексті слід відзначити необхідність проведення адміністративно-територіальної реформи, в результаті якої органи місцевого самоврядування отримають більше самостійності у прийнятті рішень.

Вплив нормативно-правової бази на активізацію центрів транскордонного співробітництва залежить від наступного: рівень ліберальності законодавчої бази, чіткість формулювання нормативно-правових актів, відповідність нормативно-правовій базі країни партнера тощо.

До форм реалізації можливостей активізації центрів транскордонного співробітництва слід віднести проведення спільних наукових досліджень та розробок, культурно-освітніх заходів, обмін студентами та професорсько-викладацьким персоналом, організацію конференцій, форумів тощо.

Таким чином, базою для формування центрів активізації транскордонного співробітництва є система населених пунктів, які завдяки наявному в них потенціалу беруть участь в здійсненні транскордонної співпраці з метою підвищення рівня добробуту населення, подолання територіальних диспропорцій, викликаних периферійним положенням та сприяння економічному розвитку як самого населеного пункту, так і регіону. Для реалізації можливостей центрів активізації транскордонного співробітництва слід стимулювати залучення іноземних інвестицій, розвиток виробничої сфери, формування фінансових інституцій, забезпечити інформаційну підтримку та сприяти розвитку комунікаційної інфраструктури як в самих центрах, так і на прилеглих територіях.

Джерела:

1. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: навч.посіб. - К.: Вікар, 2001. - 377 с.
2. Ніколаско С.С., Кушнір Л.Л. До проблеми територіального розвитку та регулювання економічних регіонів // Регіональні перспективи. - 2001. - № 5-6. - С. 25-27.
3. Регіональна політика та механізми її реалізації / за ред. М.І.Долішнього. - К.: Наукова думка, 2003. - 504 с.
4. Загородній В.М. Результати та шляхи підвищення ефективності СЕЗ і ТІР // Регіональні перспективи. -2001.-№ 5-6.-С. 12-13.

Мікула Н.А.	Вступ	
Жук О.П.	Європейські угруповання територіального співробітництва (ЄУТС)	5
Другов О.О.	Розвиток транскордонної співпраці Львівщини з сусідніми прикордонними регіонами Польщі у сферах вищої освіти та науки	9
Черторижський В.М.	Транспарентність як важливий елемент транскордонного співробітництва	13
Гомольська Н.І., Черторижський В.М.	Нові форми ТКС - засади формування та особливості функціонування	16
Пастернак О.І.	Кластерна політика: досвід Франції	22
Шилепницький П.І.	Державно-приватне партнерство як інструмент реформування української економіки	27
Тимечко І.Р.	Досвід регіонального економічного співробітництва центральноазіатських республік	33
Вербовська Л.С.	Застосування новітніх методів та форм функціонування міжсекторного партнерства на транскордонних територіях	37
Кицюк І.В.	Кластери як нова форма організації та розвитку транскордонного співробітництва в умовах європейських інтеграційних процесів	42

Мартиняк І.О.	Інфраструктурне забезпечення нових форм транскордонного співробітництва	45
Дацко О.І.	Перспективи розвитку туризму на базі осередків народних текстильних промислів	49
Пелещак І.О.	Нові форми транскордонного та міжрегіонального співробітництва	54
Горблюк Р.В.	Кластери у системі охорони здоров'я та їх роль для економічного розвитку регіону	60
Ткач О.В.	Клондайкінгові операції як особлива форма транскордонного співробітництва	64
Соболь О.А.	Нові форми співробітництва міста Відень із сусідніми регіонами	70
Матвеев Є.Е.	Інституційне забезпечення транскордонного співробітництва в економічній сфері	74
Бакушевич І.В.	Інноваційна модель розвитку транскордонних територій на основі державно-приватного партнерства	83
Дейнеко В.В.	Еволюція парадигми розвитку логістики як складової інфраструктури регіону	89
Гощинський А.В.	Організація мережевої взаємодії підприємницьких структур	96
Лугова О.А.	Процеси формування та фактори розвитку центрів активізації транскордонного співробітництва	102

УДК 339.94 : 332.135

Розвиток нових форм транскордонного співробітництва

Матеріали Круглого столу 28 квітня 2009 р. / Відп. ред. Мікула Н.А. – Львів:
ІРД НАН України, 2009. – 109 с.

Оригінал-макет виконано в Інституті регіональних досліджень
НАН України.

Упорядкування і макет : Соболь О.

© ІРД НАН України, 2009